

SPORDIKOOLITUSE SÜSTEEM.

(lühend SKS)

MIKS?**KOOLITUSSÜSTEEM ON ASENDAMATU VAHEND EESTI SPORDILIIKUMISE EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS.****Inimeste elukvaliteedi tõstmine neid huvitava ja arendava tegevuse kaudu**

Inimeste huvidest ja soovidest juhinduva spordiorganisatsiooni arendamisele, ühiskonna demokraatiseerumisele ning iga ühiskonnaliikme aktiivsuse tõstmisele ning enesearendamisele suunatud spordiliikumise kaudu **inimeste põhiseadusliku õiguse - ühinemisvabaduse - tagamine**

Igakülgset kehalist ja vaimset arengut tagava ning spordiharrastusele innustava kvalifitseeritud spordiõpetuse andmise kaudu **laste ja noorte arvukam kaasamine regulaarsesse sporditegevusse**

Iga inimese võimetele ja soovidele vastava asjatundliku juhendamise kaudu **elanikkonna spordi- ning liikumisharrastuse edendamine, sportimisest ja liikumisharrastusest positiivsete emotsioonide ning hea tervise kindlustamine**

Erinevate inimrühmade suundumusi, huve ja võimalusi arvestades **kõikidele sihtgruppidele võrdsete sportimis- ja liikumisvõimaluste loomise eest hoolitsemine**

Kaasaegse treeningmeetodika ning -vahendite kasutamise teel **tippspordi arendamine** oma riigi au ja kuulsuse tagamiseks ning noorte innustamiseks

Euroopa Liidu lepingutes sätestatud vaba liikumise õiguse ning sellest tulenevate treenerite ja juhendajate teadmiste, oskuste ja praktilise töökogemuse osas kehtestatud nõuete (aluseks ühtlustatud EQSCT - European Qualification Structure for Coaches Training - Euroopa treenerite koolituse kvalifitseerimise struktuur) järgimisel **ühisesse Euroopa spordiruumi sujuva integreerumise saavutamine**

Nende eesmärkide saavutamisel on üheks olulisemaks edu tagamise faktoriks **asjatundlik juhtimine ja juhendamine**, sõltumata kas tegemist on suure spordiühenduse või väikese valla klubiga, Eesti koondvõistkonnaga, teise liiga pallimängude meeskonna või algajate treeningrühmaga.

Spordi areng on kiire ja pidev, uueneb praktiliselt kõik. Kuigi sportliku treeningu alustõed jäävad, on muutused kolossaalsed - sünnivad uued spordialad, uued kehalise tegevuse ja looduses liikumise vormid, täiustub võistlus- ja spordivarustus, areneb spordialade tehnika ja taktika, leiutatakse nii lubatud kui lubamatuid meetodeid ja vahendeid kehaliste võimete arendamiseks ning kiireks taastumiseks, kasvab meditsiiniliste ja funktsionaalsete testide ning süvauuringute tähtsus koormuste doseerimisel, tippvormi ajastamisel jne., jne.

Ka organisatsiooniliselt oleme viimaste aastatega jõudnud uude olukorda - **tsentraalne juhtimine on asendumas tingimuste loomisega aktiivsusele ja initsiatiivikusele**, juhid ei peaks olema orienteeritud "ülevaltpoolt" esitatavate käskude ja nõudmistele, vaid **"altpoolt" tuleva initsiatiivi koordineerimisele ja edasiarendamisele, enamuse huvidest lähtuva tegevuse korraldamisele**. Kui tippspordi ja liikumisharrastuse erinevate vormide areng on olnud kiire, siis samavõrd uuenev on ka spordikorraldus igal tasemel. Juhtidelt eeldatakse spordiliikumise pideva arengu tagamiseks uusi teadmisi ja oskusi, seda mitte ainult spordivaldkonnas, aga ka spordiga seonduvates ja seda otseselt mõjutavates valdkondades.

Kõige selle uuega peaksid kaasa minema ka meie iga taseme valitud ja palgalised spordijuhid ning nii palgalised kui vabatahtlikud treenerid-juhendajad.

Nende mõtete toetuseks rõhutab töögrupp kongressi delegaatidele väljavõtteid kahest Euroopa spordiliikumisele aluseks olevast dokumendist:

EUROOPA SPORDI HARTA

Artikkel 6 Osavõtu soodustamine

- 1) Spordiga tegelemist, olgu see siis vaba aja veetmiseks, puhkuseks, tervise tugevdamiseks või võimete arendamiseks, tuleb kõigis elanikkonna kihtides igati soodustada **võimaldades** spordirajatiste kasutamist ning **juhendamist mitmekesiste programmide ja kvalifitseeritud treenerite, juhendajate ja spordijuhtide poolt.**

Artikkel 9 Inimressursid

- 1) Tuleb toetada spordi kõiki aspekte hõlmavate koolituskursuste korraldamist vastavate spordiorganisatsioonide poolt ning nende kursuste lõpetajatele sellekohase kvalifikatsiooni ja diplomi andmist. Sellised kursused peaksid vastama osalejate soovidele ja vajadustele erinevatel sporditöö tasemetel ning olema mõeldud nii vabatahtlikena tegutsevaile kui palgalistele spetsialistidele (spordijuhid, treenerid, mänedzerid, ametnikud, jne.)
- 2) Neil, kes on tegevad sporditegevuse juhendamise või järelevalvega, peab olema sellealane kvalifikatsioon, nad peavad tagama nende inimeste ohutuse ja tervise, kellega nad tegelevad.

SPORDI EETIKA KOODEKS

Spordiorganisatsioonid ja spordiga seotud organisatsioonid

Laste ja noortega töötamisel

- tagada, et kõik, kes tegelevad või on seotud laste ja noorte spordiga ning vastutavad selle eest, oleksid ka vastava kvalifikatsiooniga, et organiseerida, õpetada ja treenida noori.

Eriti tähtis on, et nad oleksid teadlikud laste arenguga seotud bioloogilistest ja psühholoogilistest muutustest.

Üksikisikud

Isiklik käitumine

- olla kindel, et isiklik ettevalmistus ja kvalifikatsioon vastab laste ja noorte treenimiseks nende erinevatel vanuseastmetel ja arenguetappidel.

KELLELE?

TREENERID, JUHENDAJAD - need, kes juhivad pedagoogilist protsessi (v.a. kooli programmiline keheline kasvatus)

Olemasoleva statistika põhjal tegutseb Eesti spordikoolides kuni 800 treenerit, statistika ning küsitluste põhjal spordiklubides, spordibaasides, kohalikes omavalitsustes, koolides kuni 800 treenerit, juhendajat. Täpsemad andmed on toodud Treenerite registris.

Olukorda analüüsid jõudis töörühm järgmiste järeldusteni:

- * rohkem kui pooltel palgalistel treeneritel on kõrgem kehalise kasvatus või kehakultuurialane haridus, vabatahtlikena töötavatel treeneritel on erialase kõrghariduse osakaal väiksem;
- * paljud kõrgema haridusega spetsialistid on lahkunud treeneritöölt;
- * ülikoolidiplomi omandanutel on hea üldettevalmistus sporditeadustes, üldreeglina jäi ettevalmistus tegutsemaks treenerina, juhendajana konkreetset spordialal ebapiisavaks;
- * paljudel viimastel aastatel treeneritena, juhendajatena tööle asunutel puudub erialane ettevalmistus
- * kehtiv pedagoogide (sh. treenerite) atesteerimissüsteem ei sea möödapääsmatuks nõudeks erialast ettevalmistust ning enesetäiendamist;
- * treenerite erialase ettevalmistuse tase ei ole valdavalt läinud kaasa spordi arengutempoga
- * viimase aastakümne jooksul ei ole treenereid süsteemselt viidud kurssi uuendustega sporditeaduses, treeningmetoodikas ja treeningu juhtimises, vähe on toetatud ja rakendatud olemasolevat sporditeaduse potentsiaali.

SPORDIKLUBIDE, -LIITUDE ja -SELTSIDE VALITUD ning TEGEVJUHID, kes juhivad ja korraldavad oma organisatsiooni tegevust.

Olemasoleva statistika ning kogemuslikkuse põhjal saame väita, et Eestis tegutseb 85 spordialaliitu, 29 üleriigilist spordiühendust, 34 piirkondlikku spordiliitu ja ca 1000 spordiklubi. Kõigil neil on valitud juht ja juhatus, enamusel üleriigilistel ühendustel, paljudel piirkondlikel ühendustel ning mõnedel klubidel on tööle võetud palgalised juhid, kõigis spordikoolides töötavad palgalised juhid.

Olukorda analüüsid jõudis töörühm järgmiste järeldusteni:

- * ühte või teise rolli valitud isikute arv võib küündida kuni 5000 inimeseni, palgaliste juhtide, töötajate arv kuni 500 inimeseni;
- * vaatamata valitud ja palgaliste juhtide arvukusele ei ole nn. Euroopalik spordiliikumise mudel Eestis ulatuslikult käivitunud;
- * vaatamata korraldatud seminaridele ja välja antud materjalidele ei toimi Eestis spordijuhtide süsteemne koolitus mistõttu juhtide üld- ja eriteadmised organisatsiooni ja eriti protsesside juhtimisel ning töös inimestega on vähesed ning motivatsioon ja tegevuse efektiivsus valdavalt madal;

ÜLDISELT

- * **süsteemse koolituse puudumine on tingitud senisest vähesest initsiatiivist - ühelt poolt treenerite, juhendajate ja juhtide vähene motiveeritus ning teiselt poolt organisatsioonide passiivsus koolitustingimuste loomisel;**
- * **süsteemse koolituse puudumine on tingitud rahade vähesusest ja rõhuasetustest spordi finantseerimispoliitikas;**
- * **süsteemse koolituse puudumine võib saada takistuseks Eesti spordiliikumise arengule.**

KUIDAS?

Koolitussüsteemi kavandades peame siin arvestama järgnevaid põhimõtteid:

- **treeneri või juhendajana** pedagoogilist protsessi juhtivad isikud peavad omama sellealast ettevalmistust, mida tõendab vastav tunnistus ning osalema regulaarses täienduskoolituses;
- **valitud juhtidelt** eeldatakse kompetentsust ja enesetäiendamisvalmidust;
- **palgalised juhid** peavad omama juhtimisalast ettevalmistust ning osalema täienduskoolituses;
- koolituses osalemine, uute oskuste ja teadmiste omandamine lähtub osaleja **soovist ennast arendada.**

Kuidas me suudaksime täita neid ülaltoodud põhimõtteid?

Seda, et **kõik pedagoogilist protsessi juhtivad isikud on erialase ettevalmistusega**, saab sätestada seadusega. Loomulikult ei saa see nõue kehtima hakata kohe, vaid teatud aja möödudes, kui senini ilma ettevalmistuseta tegutsevatele treeneritele on loodud võimalused vastav kvalifikatsioon omandada.

Treenerite, juhendajate oskuste pidev täiendamine eeldab sellealase süsteemi olemasolu ning mis mitte vähemtähtis, treeneri sisemist motivatsiooni ennast arendada.

Spordiklubide, -liitude, -seltside ja teiste spordiühenduste juhtide valimisel määrab valijate vaba tahe, eelduseks on kandidaadi kompetentsus ja valmisolek ennast selles valdkonnas täiendada.

Palgaliste spordijuhtide töölevõtmisel riigi- või munitsipaalasutustesse on võimalik seadusega sätestada erialase ettevalmistuse nõue, palgaliste spordijuhtide töölevõtmisel spordiklubide, -liitude, -seltside ja teiste spordiühenduste poolt on määrav tööandja nõudlikkus töövõtjate suhtes ning viimaste motiveeritus erialase ettevalmistuse omandamiseks ning oma teadmiste ja oskuste pidevaks täiendamiseks.

Treenerite-juhendajate ja spordijuhtide kvalifikatsiooni tõstmiseks tuleb tagada pädev koolitus ja pidev täienduskoolitus.

KAS SÜSTEEM VÕI JUHUSLIKKUS?

KOOLITUSTE GEVUS SPORDIS PEAB OLEMA SÜSTEEMNE, VARIATIIVNE, ASTMELINE, PIDEV

- SÜSTEEMNE** - ühtne raamistik, struktuur ja põhinõuded, koordineeritus ja dubleerimise vältimine
- VARIATIIVNE** - üldise põhiõpetuse kõrval programmid vastavalt spordiala, kontingendi vms. eripärale
- ASTMELINE** - järk-järgulised ja mahuliselt piiritletud programmid
- PIDEV** - võimaldama koolitust kogu oma tegevuse kestel

Sõltuvalt eesmärgist ja Täiskasvanute koolituse seaduse § 3 kohaselt jaguneb koolitus alljärgnevalt:

VABAHARIDUSKOOLITUS - erinevate mitteformaalsete õpingide ja kursuste kaudu teadmiste ja oskuste omandamine spordiorganisatsioonides;

TÖÖALANE KOOLITUS (astmed 1 - 3) - kutse-, ameti- ja/või erialaste teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamine ja täiendamine kas koolitusasutustes, üleriigilistes ja/või piirkondlikes spordiühendustes ja/või spordialaliitudes ning nende poolt selle õiguse saanud spordiklubides ja/või spordikoolides

TASEMEKOOLITUS (astmed 4 - 5) - kõrgkoolis omandatav ametialane kõrgem haridus

VABAHARIDUSKOOLITUS

Vabahariduskoolitus peab andma inimestele alg- ja üldteadmisi neid huvitavas valdkonnas, looma eelduse ja motivatsiooni edasise teadmiste ja oskuste omandamiseks. Vabahariduskoolitust võidakse korraldada kõikide tasandite spordiorganisatsioonide poolt, kuid põhirõhk ja toetus peaks olema suunatud kohalikule tasandile rahuldavaks üha kasvavat koolituse ja enesearendamise huvi ja vajadust spordiklubides.

TÖÖALANE KOOLITUS astmetel 1 kuni 3

Töölane koolitus võimaldab kutse-, ameti- ja/või erialaste teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamist ja täiendamist. Töölane koolitus toimuks Täiskasvanute koolituse seaduse § 4 lõige 2 järgi kas kursustena või individuaalõppe korras. Töölase koolituse läbimist tõendab kutsetunnistus (litsents).

Astmete 1 - 3 koolitus peab sisaldama programme kõigile sihtgruppidele:

- a) **treenerid, juhendajad:** nii palgalised kui vabatahtlikud sõltumata organisatsiooni vormist ja juhendatavatest;
- b) **spordijuhid:** nii vabatahtlikud kui palgalised töötajad, kes organiseerivad ja juhivad sporditegevusi erinevatel tasanditel - riiklikul, regionaalsel või kohalikul, võistkondade juhid, mänedzerid jne.

Astmete 1 - 3 koolitus peab tagama:

1. oskuse ja õiguse juhendada üksikisikut või inimeste gruppi või organiseerida ja korraldada spordiorganisatsioonide tööd või läbi viia spordiüritusi - **ÕIGUSED**
2. ohutuse kindlustamise ja vastutuse oma tegevuste eest - **VASTUTUS**
3. suurema arvu inimeste osalemise sporditegevustes - **KVANTITEET**
4. suuremad võimalused harrastajatele valida spordialast tegevust - **VALIKUVABADUS**
5. sporditegevuse tuginemise teaduslikele alustele ja praktilisele kogemusele - **KOMPETENTSUS**
6. isiksuse arengu ja huvi suurenemise spordialase töö vastu - **MOTIVATSIOON**

TASEMEKOOLITUS astmetel 4 ja 5

Tasemekoolitus kõrgematel astmetel (aste 4 ja 5) on teostatud riiklikul tasandil - seotud ülikooliõppega. Erandjuhtudel on võimalik 4. astme tasemekoolitust läbida avatud ülikooli õppekavade järgi. Tasemekoolituse läbimist tõendab ülikoolidiplom ja kutsetunnistus (litsents)

KUIDAS PEAKS KOOLITUSSÜSTEEM RAKENDUMA**PÕHIMÕTTELINE TÖÖJAOTUS KOOLITUSSÜSTEEMI VÄLJATÖÖTAMISE STAADIUMIS**

1. **Riiklikul tasandil** tagatakse seaduslik alus ja osaline finantseerimine;
2. **Eesti Spordi Keskliit** koostöös **EOK, Kultuuriministeeriumi, TÜ ja TPÜ-ga** - koolitussüsteemi üldraamistik, struktuur, programmide mahud, programmide põhimõtteline sisu, osaline finantseerimine, kutsetunnistuse - (litsentsi) väljaandmise kord, kutsetunnistuse (litsentsiga) tagatud õigused, kutsetunnistuse (litsentsi) tunnustamisega seonduv, ühtsete kutsetunnistuste (litsentside) vormide koostamine, tööalase ja tasemekoolituse süsteemi vastavusse viimine kehtiva pedagoogide atesteerimise korraga, spordiliitude, -ühenduste ja piirkondlike spordiliitude juhtide koolitusprogrammide sisu ja mahtude määratlemine;
2. **Ülikoolid** - üldise spordiõpetuse sisu ja mahtude fikseerimine erinevatel koolituse astmetel, võimaluste loomine spordialaga või spordijuhtimisega seotud programmide läbimiseks ülikoolis või lisaerialade näol spordiliituse ja spordiühenduste kaasamisel;
3. **Spordialaliidud** - oma spordiala treenerite/juhendajate registri koostamine, erialase koolituse sisu ja mahtude fikseerimine erinevatel koolituse astmetel, õiguse saamine treenerite kutsetunnistuste (litsentside) väljaandmiseks, litsenseerimise skeemi väljatöötamine ja kinnitamine, minimaalsete nõuete üle otsustamine järgmise astme saavutamiseks, määratlemine, millise astme treener võiks millises õppe-treeningastmes tegev olla, praktiliste sammude astumine koolitussüsteemi juurutamiseks;
4. **Üleriigilised spordiühendused ja piirkondlikud spordiliidud** - oma liikmeskonda ja regiooni kuuluvate spordiklubide juhtide koolituskavade koostamine ühtse koolitussüsteemi alusel, spordiühenduse või regiooni huvidest lähtuvate erialaste koolitusprogrammide koostamine;
5. **ESG, spordikoolid** - oma õpilastele astmete 1 ja 2 koolituse läbiviimine, vastavate muudatuste sisseviimine õppekavadesse, oma treenerite, juhendajate ning juhtide koolitamisevajaduse hindamine, neid koolitusele asumiseks motiveerimine;
6. **Klubid** - oma treenerite, juhendajate ning juhtide koolitamisevajadus hindamine, neid koolitusele asumiseks motiveerimine, vabahariduskoolituse vormide rakendamine.

TREENERITE-JUHENDAJATE KOOLITUSSÜSTEEMI
OSAD, MAHUD ja ÜHEST ASTMEST TEISE ÜLEMINEKU NÕUDED

Eeldus 1. astme koolituse alustamiseks : vanus - 16 a., soovitav antud spordiala harrastus vähemalt 2 a.

1. ASTE 60 tundi	ÜLDINE SPORDIÕPETUS ÜK ja SL KAVA kohustuslikud ained 14 t. ja valikained 6 t.	ERIALA ÕPETUS SPORDILIIDU /-ÜHENDUSE KAVA 40 tundi
--------------------------------	---	---

Nõuded 1. astme koolituse lõpetamisel: Eksam • Omistatakse: 1. astme kutsetunnistus (litsents)

Eeldus 2. astme koolituse alustamiseks: omandatud 1. aste

2. ASTE 100 tundi	ÜLDINE SPORDIÕPETUS ÜK ja SL KAVA kohustuslikud ained 20 t. ja valikained 20 t.	ERIALA ÕPETUS SPORDILIIDU /-ÜHENDUSE KAVA 60 tundi
---------------------------------	--	---

Nõuded 2. astme koolituse lõpetamisel: prakt. töö kogemus peale 1. astme omistamist vähemalt 1 aasta +
Eksam • Omistatakse: 2. astme kutsetunnistus (litsents)

Eeldus 3. astme koolituse alustamiseks: omandatud 2. Aste

3. ASTE 140 tundi	ÜLDINE SPORDIÕPETUS ÜK ja SL KAVA kohustuslikud ained 20 t. ja valikained 40 t.	ERIALA ÕPETUS SPORDILIIDU /-ÜHENDUSE KAVA 80 tundi
---------------------------------	--	---

Nõuded 3. astme koolituse lõpetamisel: prakt. töö kogemus peale 2. astme omistamist vähemalt 1 aasta +
Eksam • Omistatakse: 3. astme kutsetunnistus (litsents)

Töölase koolituse 3. astme omistamiseks peab koolitatav olema läbinud kokku 300 tunnise õppekava ja omama praktilise töö kogemust vähemalt 2 aastat.

Eeldus 4. astme koolituse alustamiseks: a) vastuvõtt ülikooli sporditeaduste erialale
b) omandatud 3. aste

4. ASTE min. 600 t.	SP. TEADUSTE ja KK ÜLDINE ÕPETUS ÜLIKOOLI ÕPPEKAVA kohustuslikud ained + valikained = min. 300 t	VALITUD ERIALA ÕPETUS SPORDILIIDU /-ÜHENDUSE KAVA 300 tundi
-----------------------------------	---	--

Nõuded 4. astme koolituse lõpetamisel: a) ülikooli sporditeaduste diplom või bakalaureuse kraad + sportliku eriala eksam • Omistatakse: 3. astme kutsetunnistus (litsents) - kui puudub vähemalt 2 aastane töötamise kogemus 1., 2. või 3. astme treenerina ja peale 2 aastat praktilist tööd ilma eksamita 4. astme kutsetunnistus (litsents); • Omistatakse: 4. astme kutsetunnistus (litsents) - kui on vähemalt 2 aastane töötamise kogemus 1., 2. või 3. astme treenerina.

b) prakt. töö kogemus peale 3. astme omistamist vähemalt 3 a.
(st. kokku vähemalt 5 a.) + Eksam • Omistatakse: 4. astme kutsetunnistus (litsents)

Tasemekoolituse 4. astme omistamiseks peab koolitatav olema läbinud kokku 900 tunnise õppekava ja omama praktilise töö kogemust vähemalt - a) 2 aastat; b) 5 aastat

Eeldus 5. astme koolituse alustamiseks: ülikooli sporditeaduste diplom või bakalaureuse kraad + omandatud 4. aste

5. ASTE min.600 t.	SP.TEADUSTE ja KK ÜLDINE ÕPETUS ÜLIKOOLI ÕPPEKAVA kohustuslikud ained + valikained = min. 300 t	VALITUD ERIALA ÕPETUS SPORDILIIDU /-ÜHENDUSE KAVA 300 tundi
----------------------------------	--	--

Nõuded 5. astme koolituse lõpetamisel: sporditeaduste bakalaureuse või magistri kraad + sportliku eriala eksam + õpilaste sportlikud tulemused ja/või avaldatud publikatsioonid ja/või tegevus koolitajana.

• Omistatakse: 5. astme kutsetunnistus (litsents) - kui on vähemalt 2 aastane töötamise kogemus 4. astme treenerina.

Tasemekoolituse 5. astme omistamiseks peab koolitatav olema läbinud kokku 1200 tunnise õppekava ja omama praktilise töö kogemust vähemalt 2 aastat

SKS RAKENDUSSKEEM TREENERITELE, JUHENDAJATELE

1. astme kutsetunnistuse (litsentsi) saamine toimub vastavalt põhiskeemile.

2. astme kutsetunnistuse (litsentsi) saamine toimub vastavalt põhiskeemile.

3. astme kutsetunnistuse (litsentsi) saamiseks on 3 reaalselt võimalust:

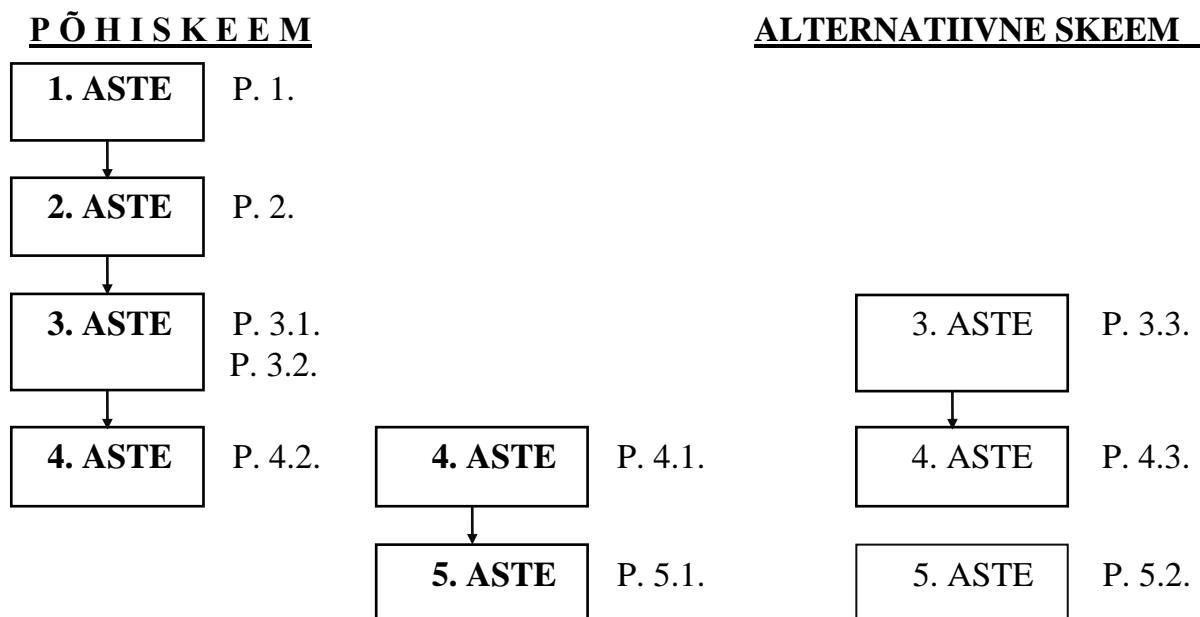
- 3.1. vastavalt põhiskeemile peale 3. astme koolituse läbimist ja põhinõuete täitmist;
- 3.2. vastavalt põhiskeemile peale 4 astme koolituse läbimist, kui puudub vähemalt 2 aastane töötamise kogemus 1., 2. või 3 astme treenerina;
- 3.3. väljaspool põhiskeemi - omades kõrgemat haridust keh. kasvatuses või sporditeaduste alal (omistatud enne SKS täielikku käivitumist), omades praktilise töötamise kogemust vähemalt 2 aastat ning läbides erialaeksami;

4 astme kutsetunnistuse (litsentsi) saamiseks on 3 reaalselt võimalust:

- 4.1. vastavalt põhiskeemile peale 4. astme koolituse läbimist (diplomiõpe), kui on vähemalt 2 aastane töötamise kogemus 1., 2. või 3 astme treenerina;
- 4.2. vastavalt põhiskeemile peale 4. astme koolituse läbimist (step by step), kui peale 3. astme omistamist on vähemalt 3 aastane töötamise kogemus, kokku vähemalt 5 aastane töötamise kogemus;
- 4.3. väljaspool põhiskeemi - omades kõrgemat haridust keh. kasvatuses või sporditeaduste alal (omistatud enne SKS täielikku käivitumist), omades praktilise töötamise kogemust vähemalt 5 viimast aastat ning läbides erialaeksami;

5. astme kutsetunnistuse (litsentsi) saamiseks on 2 reaalselt võimalus:

- 5.1. vastavalt põhiskeemile peale 5. astme koolituse läbimist (kraadiõpe), kui on vähemalt 2 aastane töötamise kogemus 4. astme treenerina;
- 5.2. väljaspool põhiskeemi - omades kõrgemat haridust keh. kasvatuses või sporditeaduste alal (omistatud enne SKS täielikku käivitumist), omades praktilise töötamise kogemust vabariigi koondvõistkondade ja/või tippspordlastega vähemalt 5 viimast aastat, olles omal alal koolkonna rajaja/jätkaja või tegutsedes edukalt treenerite, juhendajate koolitajana või olles taganud oma õpilaste kõrgeid sportlikud tulemused või omades magistri kraadi ja läbides erialaeksami;

SPORDIJUHTIDE KOOLITUSSÜSTEEMI**OSAD, MAHUD ja ÜHEST ASTMEST TEISE ÜLEMINEKU NÕUDED**

Eeldus 1. astme koolituse alustamiseks: huvi enesekoolituseks ja/või tööülesanded spordiorganisatsioonis

1. ASTE 20 tundi	SPORDI ALUSTE ÕPETUS SPORDILIITUDE /-ÜHENDUSTE KAVA kohustuslikud ained 4 t. ja valikained 16 t.
--------------------------------	---

Nõuded 1. astme koolituse lõpetamisel: Läbitud kursused nõutavas mahus • Omistatakse: 1. astme tunnistus

Eeldus 2. astme koolituse alustamiseks: Omandatud 1. Aste, kogemused spordiorganisatsioonis töötamisel

2. ASTE 40 tundi	JUHTIMISE ALUSTE JA SPORDIJUHTIMISE ÕPETUS SPORDILIITUDE /-ÜHENDUSTE KAVA kohustuslikud ained 8 t. ja valikained 32 t.
--------------------------------	---

Nõuded 2. astme koolituse lõpetamisel: Läbitud kursused nõutavas mahus • Omistatakse: 2. Astme tunnistus

Eeldus 3. astme koolituse alustamiseks: omandatud 2. Aste, juhtivad tööülesanded spordiorganisatsioonis

3. ASTE 60 tundi	SPORDIJUHTIMISE ÕPETUS (ERINEVAD VALDKONNAD) ESK / SPORDILIITUDE /-ÜHENDUSTE KAVA kohustuslikud ained 20 t. ja valikained 40 t
--------------------------------	--

Nõuded 3. astme koolituse lõpetamisel: Eksam • Omistatakse: 3. astme tunnistus

Eeldus 4. astme koolituse alustamiseks: vanus - 18 a., huvi juhtimisalaseks koolituseks ülikoolis või avatud ülikoolis

4. ASTE xxx tundi	SPORDIJUHTIMISE ÕPETUS ÜLIKOOLI ÕPPEKAVA - DIPLOMIÕPE kohustuslikud ained xxx t. ja valikained xxx t
---------------------------------	---

Nõuded 4. astme koolituse lõpetamisel: ülikooli spordijuhtimise õppekava läbimine (eksam)
• Omistatakse: 4. astme tunnistus

Eeldus 5. astme koolituse alustamiseks: vastuvõtt ülikooli (spordi)teaduste erialale

5. ASTE xxx tundi	ÜLDINE (SPORDI)TEADUSTE ÕPETUS ÜLIKOOLI ÕPPEKAVA - KRAADIÕPE kohustuslikud ained xxx t. ja valikained xxx t
---------------------------------	--

Nõuded 5. astme koolituse lõpetamisel: bakalaureuse või magistri kraad + spordijuhtimise alane väitekiri
+ avaldatud publikatsioonid ja/või tegevus koolitajana.
• Omistatakse: 5. astme tunnistus